

รายงานการประชุม

คณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป

(Thai – EU FLEGT VPA) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๔

วันพุธที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๗.๐๐ น.

(ผ่านการประชุมออนไลน์ Zoom)

ผู้มาประชุม

๑.	นายสุรชัย อจลบุญ	อธิบดีกรมป่าไม้	ประธาน
๒.	นายสกลต์ บุญเสริมสุข	ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ กรมป่าไม้	รองประธาน
๓.	นางสาวภาวิณี ชพานนท์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ	คณะทำงาน
๔.	นางสาวสธิรจิต ปริบุญโญ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	คณะทำงาน
๕.	นายมานิต สังข์พันธ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ กรมศุลกากร	คณะทำงาน
๖.	พ.ต.อ. สมศักดิ์ นิเงาะ	ผกก. (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน บก.ปทส. ผู้แทนกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๗.	นางวรรณวิสา โชคศิริ	นิติกรปฏิบัติการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๘.	นายณรงค์ชัย ชลภาพ	หัวหน้าส่วนนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	คณะทำงาน
๙.	นางสาวช่อแพรว ทินพรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ผู้แทนสำนักแผนงานและสารสนเทศ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๐.	นางจรรพนา โพธิ์แทน	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้	คณะทำงาน

๑๑.	นายอานนท์ ธีระปรีदानันท์	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ผู้แทนสำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๒.	นายมนตรี นุชอนงค์	ผู้อำนวยการส่วนอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ กองการอนุญาต กรมป่า ไม้	คณะทำงาน
๑๓.	นายศิริเทพ สุจรรยา	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน ผู้แทนสำนักป้องกันรักษาป่าและ ควบคุมไฟป่า	คณะทำงาน
๑๔.	นางสาวสุดารัตน์ เกาลวดวิชัย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ ผู้แทนสำนักวิจัยและพัฒนาการ ป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๕.	นายวิจารณ์ แสนสกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๖.	นายอภิรักษ์ ทหรานนท์	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๗.	นายเสริมขจรชัย ชำนาญคำ	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๘.	นางสาวชนิศา โรจน์วิศิษฐ์กุล	เศรษฐกรปฏิบัติการ ผู้แทนส่วนส่งเสริมธุรกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๙.	นายเกริก มีมุงกิจ	เลขาธิการ เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการจัดการป่าอย่าง ยั่งยืนและเป็นธรรม – เฟล็กที (FLEGT)	คณะทำงาน
๒๐.	นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพานิช	ประธานสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด	คณะทำงาน
๒๑.	นายการุณ ไกรระวี	ผู้จัดการสมาคมธุรกิจไม้	คณะทำงาน
๒๒.	นายอมรพงศ์ หิรัญวงศ์	กรรมการ สมาคมธุรกิจไม้โตเร็ว	คณะทำงาน
๒๓.	นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร	ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๒๔.	นายปิงซุน หวัง	ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมไม้อัด ไม้บางและวัสดุแผ่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๒๕.	นายปรเมศวร์ พายัพสถาน	ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการฯ สมาคมไม้เก่า	คณะทำงาน

๒๖.	ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	นักวิชาการอิสระด้านกฎหมาย	คณะทำงาน
๒๗.	นางสาวอัจฉราภรณ์ ไต้ไชร์	ผู้ประสานงานโครงการเฟล็กที ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC)	คณะทำงาน
๒๘.	นายสุทธิรัตน์ จันทร์เจริญ	ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๒๙.	นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พานิช	ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๓๐.	นายกฤตย์โรจน์ เฉลิมเกียรติ	ผู้อำนวยการส่วนรับรองการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๓๑.	นางสาวสุมาลี ทองดอนแอ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๓๒.	นายพิภักษ์ พรรณะ	รองนายกสมาคมผู้ส่งออกไม้ไทย	คณะทำงาน

ผู้ไม่มาประชุม เนื่องจากติดภารกิจ

๑. รองอธิบดีกรมป่าไม้
๒. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๓. สถาบันพัฒนาทรัพยากรและเกษตรกรรมยั่งยืน แม่ทา
๔. เครือข่ายเกษตรกรชาวสวนยาง ๑๖ จังหวัดภาคใต้
๕. มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาคเหนือ
๖. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๗. สมาคมโรงเลื่อยจักร
๘. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวสมฤดี นิโครพัฒน์ยิ่งยง FLEGT Facilitator, EU FLEGT Asia, สถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI)
๒. นายสมพร คงธนกฤตกร SME Consultant สถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI)

๓. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก
๔. นางสาวปานจิต ต้นสม ที่ปรึกษา สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๕. นางสาวทิพย์รัตน์ ลิ้มสายสุข ผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๖. นางสาวศุภดา คงนคร ผู้ช่วยโครงการ สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๗. นางสาวภิตินันท์ วงศ์มะเกลือเก่า นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้
๘. นางสาวสุภาวดี ดัดใจงาม นักวิชาการป่าไม้ ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้
๙. นายถิรายุ ไกรว่อง นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กรมป่าไม้
๑๐. นายสรารุช ไชยยงยศ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้
๑๑. นายศักร แสนสุริยวงศ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้
๑๒. นางสาวพร้อมพร สกุลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร
๑๓. นางสาวเจนจิรา แก้วโมรา นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้
๑๔. นายรังษี ผ่องสว่าง เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน ส่วนอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ กองการอนุญาต กรมป่าไม้
๑๕. นายเอกทัช วรนิธิภักดิ์ เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส ส่วนอนุญาตไม้ ของป่าและเลื่อยโซยนต์
๑๖. นางสาวอภิรดี จิตต์ปรารพ นิติกรชำนาญการ กลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย กรมป่าไม้
๑๗. นายประพันธ์พงษ์ คงศรีรอด ผู้อำนวยการส่วนระบบสารสนเทศและภูมิสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้
๑๘. นายภาคิน กรณ์ธนภฤติ เจ้าพนักงานคอมพิวเตอร์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้
๑๙. นายเมทนี สีมันตร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ กรมป่าไม้
๒๐. นายมนตรี โยธารักษ์ กรรมการ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด

๒๑. นางสาวกนกวรรณ ยอดทอง เจ้าหน้าที่โครงการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๒๒. นายธัญญ์ อุ๋นโกมล รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๒๓. นายสุนทร ยงค์วิบูลศิริ เลขาธิการกลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ สภาอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย
๒๔. นางสาวคณินิจ โชติวาณี ผู้ช่วยผู้จัดการ กลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ สภาอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย
๒๕. นายวิโรจน์ คณะพงษา ผู้จัดการ กลุ่มอุตสาหกรรมไม้อัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น
๒๖. นางสาวกรวิไล วงศ์ยศ เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สมาคมไม้เก่า
๒๗. นางสาวลิวดี จำปาหอม ผู้ประกอบการ ร้านเจ็จไม้เก่า สมาคมไม้เก่า
๒๘. นางสาวชนกพร สุนนะเศรษฐกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒๙. นางสาววรางคณา รัตนรัตน์ ผู้อำนวยการแผนงานประเทศไทย ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า
(RECOFTC)
๓๐. นายสิทธิพร รอดไพโรสม เจ้าหน้าที่โครงการ ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙:๓๐

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุรชัย อจลบุญ อธิบดีกรมป่าไม้ ประธานการประชุม กล่าวเปิด และขอบคุณ คณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจที่สละเวลามาร่วมในกระบวนการอย่างแข็งขัน นายสุรชัยกล่าวย้ำความมุ่งมั่นของกรมป่าไม้ต่อการเจรจาข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ ซึ่งรวมถึง การพัฒนาระบบปรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (THA-TLAS) ความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับไม้ และการเสริมสร้างธรรมาภิบาล เพื่อขับเคลื่อนการเจรจาต่อไป ขอให้คณะทำงานฯ หาข้อสรุปในประเด็นสำคัญต่างๆ ส่วนเรื่องการปรับแก้กฎหมายนั้น จะเป็นการทำงานต่อเนื่องไปจนถึงระยะการดำเนินการ

การประชุมครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ๑) รายงานความก้าวหน้าของภาคผนวกทั้งหมดเพื่อเตรียมความพร้อมในการประชุม JEM 6 และ NEG 4 ๒) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการของคณะทำงานกลุ่มย่อย การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินรัฐ ๓) รายงานผลการศึกษาเรื่องการสังเกตการณ์โดยอิสระ (Independent Monitoring: IM) ๔) นำเสนอแผนการใช้แอปพลิเคชันในการยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และ ๕) พิจารณา ภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ แนวทางการออกเอกสารยืนยันการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล แนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า และแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้

ที่ประชุมได้ต้อนรับ ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้ นายสุทธิรัตน์ จันทร์เจริญ ซึ่งเข้ารับตำแหน่งใหม่และจะทำหน้าที่เป็นเลขานุการการประชุมตามคำสั่งกรมป่าไม้ต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ การรับรองรายงานการประชุม

๒.๑ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (Thai – EU FLEGT VPA) ครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ และประเด็นสืบเนื่อง

คณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ รับรองรายงานการประชุม ทั้งนี้หากมีข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้ส่งมาที่สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที ในระยะเวลาที่กำหนด

เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ ๙

- กรมป่าไม้หรือความเป็นไปได้เรื่องการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับ กรมส่งเสริมการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย กรมที่ดิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง – ยังไม่ได้ดำเนินการ
- กรมป่าไม้จัดประชุมร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อหารือและทำความเข้าใจข้อเสนอการแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมไม้ – ได้มีการเวียนรายงานและได้รับข้อแก้ไขแล้ว จะนัดประชุมร่วมครั้งต่อไปเร็วๆ นี้
- นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย ปรับแก้ แนวทางการยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินเอกชน (SCC Private Land) ฉบับภาษาอังกฤษ ให้สอดคล้องกับฉบับภาษาไทยที่ได้มีการเห็นชอบการแก้ไขไป และส่งคำแนะนำการจัดทำหนังสือสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินเอกชน (SD) ที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับ แนวทาง SCC

Private Land ฉบับปัจจุบัน แล้ว ให้กรมป่าไม้ดำเนินการออกประกาศอย่างเป็นทางการ – นางสาวรุ่งนภา ได้นำส่งแนวทางทาง SCC Private Land เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ ต.ค. และได้ส่งคำแนะนำ SD ฉบับปรับแก้ให้ TEFSO ทางอีเมลเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ ก.ย. โดย TEFSO ได้ส่งเรื่องให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ดำเนินการ ซึ่งอยู่ระหว่างการนำเสนออธิบดี กรมป่าไม้ เพื่อพิจารณาครั้งที่สอง

- สมาคมไม้เก่าส่งข้อเสนอแนะแก้ไขวิธีดำเนินการ ม.ก. ๔ ไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กระทรวงทรัพยากรฯ พิจารณาสั่งการให้กรมป่าไม้ดำเนินการ – อยู่ระหว่างดำเนินการ

เรื่องคาง

- การแก้ไขกฎหมายส่งออก และอัตราภาษีส่งออกไม้ท่อนสักและไม้อื่นๆ - สืบเนื่องจากการประชุมระหว่างกรมป่าไม้ และกรมศุลกากร ปัจจุบันได้เขียนรายงานการประชุมแล้ว จากการประชุมดังกล่าวสรุปผลได้ดังนี้ ๑) ไม้ท่อน จากเดิม ๔๐% ให้ลดลงเหลือ ๑๐% ๒) ชนิดไม้ที่เป็นท่อนที่ยกเว้นอากรอยู่แล้ว ให้ยกเว้นอากรตามเดิม ๔) สำหรับไม้วีเนียร์ ผลผลิตจากไม้กฤษณา และไม้แปรรูป จากเดิม ๔๐% ปรับใหม่ให้ยกเว้นอากร ๕) ของทำด้วยไม้ (สิ่งประดิษฐ์) ให้ยกเว้นอากร ๕) ไม้แปรรูปยกเว้นอากร ๖) กฤษณา ที่เป็นไม้ท่อน ที่ไม่ใช่ไม้สัก คิดเป็น ๑๐% ขณะนี้กรมศุลกากรอยู่ระหว่างการเตรียมเรื่องเพื่อนำเข้าคณะรัฐมนตรี โดยไม่ผ่านสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

- สมาคมไม้เก่าทดสอบภาคสนามแนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง (SD) ของไม้เก่า - ทดสอบภาคสนามเรียบร้อยแล้ว และนำผลมาหารือกับคณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๔ ต.ค. ๒๕๖๔

- แนวทางหนังสือยืนยันการใช้วัตถุดิบ/วัสดุรีไซเคิลในสินค้าบางประเภท (กลุ่มเยื่อและกระดาษ) - สภาอุตสาหกรรมฯ ส่งเอกสารให้ TEFSO เมื่อวันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๔ และได้เวียนอีเมลเพื่อขอความเห็นจากคณะทำงานกลุ่มย่อยขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) แล้ว โดยจะนำเสนอการปรับแก้และข้อคิดเห็นให้ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่ ๔.๒

- สภาอุตสาหกรรมฯ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องแนวทางยืนยันความถูกต้องของไม้ในที่ดินเอกชน - จัดทำวิดีโอชุดที่ ๑ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ชุดที่ ๒ อยู่ระหว่างการปรับแก้สตอรี่บอร์ด หากปรับแก้เสร็จแล้วจะนำส่งให้คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC Private Land พิจารณาต่อไป

- ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ ร่วมด้วย กรมสวัสดิการฯ จัดประชุมพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (Good Labor Practices: GLP) โดยเชิญผู้ประกอบการรายย่อยเข้าร่วม และให้หารือข้อเสนอแนะจากที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ครั้งที่ ๗ ด้วย – ยังไม่ได้ดำเนินการ

- สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ หรือกับกลุ่มนิติการ และศูนย์เทคโนโลยีฯ เรื่อง กฎหมาย และระบบเพื่อรองรับการควบคุมการนำเข้าไม้ (IC) - ได้มีการหารือแผนการดำเนินงานระบบ อิเล็กทรอนิกส์ไปเมื่อวันที่ ๑๕ ต.ค.ที่ผ่านมา โดยจะเสนอรายละเอียดในวาระที่ ๓.๔
 - นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ นำเรื่องเกณฑ์ความเสี่ยงดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ให้ที่ประชุมพิจารณา - ได้มีการนำเสนอเรื่องเกณฑ์ความเสี่ยงดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ให้ คณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมการนำเข้าไม้ (IC) พิจารณาแล้วในที่ประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๖ ต.ค. และจะนำเสนอในวาระที่ ๔.๔
 - คณะทำงานกลุ่มย่อย เรื่องการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ (SCC Public Land) หรือเรื่อง SD ต่อ - ได้มีการหารือเรื่องแนวทางการตรวจพิสูจน์ “ไม้ที่ปลูกขึ้น” แบบฟอร์ม SD และคำแนะนำในการจัดทำหนังสือดังกล่าว ในที่ประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อย SCC Public Land ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พ.ย.ที่ผ่านมา โดยจะนำเสนอความก้าวหน้าในวาระที่ ๓.๒.๒
 - นำร่างภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) เข้าที่ประชุมคณะกรรมการฯ (SC) ครั้งที่ ๒ - นางสาวรุ่งนภา ได้ปรับแก้ร่างตามความเห็นที่ได้รับจาก FLEGT Asia ในวันที่ ๒๙ ก.ค. และ TEFSO ได้เวียนร่างที่ปรับแก้ให้คณะทำงานกลุ่มย่อย PS พิจารณาในวันที่ ๑๑ ต.ค. โดยจะนำร่างดังกล่าวให้ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่ ๔.๑
 - การพิจารณาร่างเนื้อหาข้อตกลง (VPA Legal Text) - รอนำเสนอในที่ประชุม คณะอนุกรรมการฯพิจารณา
 - ประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐเรื่องการพัฒนาโครงสร้างและกฎระเบียบ เพื่อ รองรับการควบคุมการนำเข้าไม้ - ยังไม่ได้ดำเนินการ (ส่วนรับรองการป่าไม้ จะประสานกระทรวงพาณิชย์ ต่อไป)
 - ยกร่างระบบการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า - ได้มีการหารือแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เก่ากับคณะทำงานไม้เก่า เรียบร้อยแล้ว ในการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยครั้งที่ ๖/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้ หารือเกี่ยวกับประเด็นแนวคิดในการควบคุมการนำเข้าไม้เก่าด้วย โดยมีหัวหน้าคณะทำงานกลุ่มย่อยเรื่อง การควบคุมการนำเข้าไม้เข้าร่วมด้วย
 - ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) จัดประชุมระดมความเห็นผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย ภายใต้โครงการศึกษาบทบาทของภาคประชาสังคม (CSO) ของไทยในกระบวนการ VPA ใน เดือน ก.ค. และนำเสนอให้ที่ประชุมทราบ - โครงการได้เสร็จสิ้นแล้วเมื่อเดือนพ.ย. ๒๕๖๓ หลังจากนั้นได้มีการ ประชุมหารือเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้จะมีการนำเสนอผลในวาระที่ ๓.๓
- มติ** ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ และ รับทราบเรื่องสืบเนื่อง และเรื่องค้าง

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความพร้อมของภาคผนวกในการนำเข้าเจรจาในการประชุม JEM 6 และ NEG 4

ในปี ๒๕๖๕

นางสาวปานจิต ต้นสม ที่ปรึกษา สำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟล็กที รายงานความก้าวหน้าภาคผนวก เพื่อเตรียมความพร้อมในการประชุม JEM 6 และ NEG 4 ในเดือน ก.พ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. ภาคผนวกที่ผ่านการเห็นชอบแล้ว และพักการหารือไว้ โดยจะมีการพิจารณาอีกครั้งก่อนลงนามข้อตกลง - ภาคผนวกที่ ๓ เจื่อนไขในการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองเฟล็กทีของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป (CR) และ ภาคผนวกที่ ๗ คำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ (IA) โดยภาคผนวกทั้งสองผ่านการเห็นชอบในการประชุม NEG 3 ปี ๒๕๖๓ แล้ว

๒. ภาคผนวกที่จะนำเข้าเจรจาใน JEM 6 และ NEG 4

- ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) –ร่างฉบับล่าสุดได้ปรับแก้จากความเห็นของ FLEGT Asia, EFI หากที่ประชุมนี้เห็นชอบร่างปัจจุบัน จะทำการส่งให้ FLEGT Asia, EFI และหากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติมจะนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อเตรียมการรองรับการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้าจากสหภาพยุโรป และนำส่งอียูเพื่อเตรียมการเจรจา

- นิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (LD) –ได้ผ่านการเห็นชอบในหลักการแล้วใน NEG 3 แต่จะต้องมีการปรับแก้ตามกฎหมายและระเบียบใหม่ให้เป็นปัจจุบันด้วยการสนับสนุนจาก FLEGT Asia, EFI นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก อยู่ระหว่างการปรับปรุงเพิ่มเติมโดยจะหารือในคณะทำงานกลุ่มย่อยก่อนนำเข้าพิจารณาการแก้ไขในขณะนี้ คาดว่าจะสามารถนำร่างภาคผนวกที่ปรับแก้แล้วเข้าหารือกับอียูได้ในการประชุมที่จะถึงนี้

- กลไกการออกหนังสือรับรองเฟล็กที (LS) - ร่างปัจจุบันพร้อมสำหรับการเจรจาแล้ว ในส่วนของรูปแบบหนังสือรับรองนั้น สามารถหารือได้ในภายหลัง

- ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (THA-TLAS) - มีความก้าวหน้า ๙๐% ร่างปัจจุบันพร้อมสำหรับการเจรจาแล้ว แต่จะมีการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าไม้ การควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินเอกชน โดยนางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษา และ FLEGT Asia และจะนำร่างดังกล่าวมาพิจารณาในขณะนี้อีกครั้ง

- การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (SCC) – ร่างปัจจุบันพร้อมสำหรับการเจรจาแล้ว แต่ต้องมีการรวมเนื้อหาจากเอกสารแนวคิด ไม้ในที่ดินเอกชน ไม้ในที่ดินรัฐ ไม้เก่า และการควบคุมการนำเข้าไม้ ตามแต่เอกสารที่สรุปแล้วเข้ามา ขณะนี้จะมี ๒ เรื่องเหมือนกับภาคผนวก THA-TLAS
 - การควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินเอกชน (SCC Private Land) - เอกสารแนวคิดถูกสรุปแล้ว โดยจะนำเนื้อหาไปควรวรรณกับภาคผนวก THA-TLAS และ SCC ตามความสอดคล้องในแต่ละบริบทของภาคผนวก ในส่วนแนวทางการสร้างความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง (SD) ของไม้ในที่ดินเอกชน อยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อออกประกาศโดยกรมป่าไม้
 - การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ (SCC Public Land) – เอกสารแนวคิด (มุ่งเน้นเรื่อง ส.ป.ก ในเบื้องต้น) อยู่ระหว่างการพัฒนา
 - การควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า (RT) - เอกสารแนวคิดอยู่ระหว่างการพัฒนา ได้มีการทำการทดสอบภาคสนามไปแล้ว เมื่อเอกสารแนวคิดผ่านความเห็นชอบของคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ จะนำส่งให้ FLEGT Asia, EFI เพื่อขอความเห็น
 - การควบคุมการนำเข้าไม้ (IC) – เอกสารแนวคิดอยู่ระหว่างการปรับปรุง เมื่อร่างฉบับปรับปรุงผ่านความเห็นชอบคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ แล้ว จะสามารถส่ง FLEGT Asia, EFI เพื่อขอความเห็นต่อไป
 - การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ (PDI) - จะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมตามผลของการประชุมเชิงปฏิบัติการและเสวนาที่จัดไป ร่างฉบับปรับปรุงจะนำเข้าคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ และจึงนำส่ง FLEGT Asia, EFI และหากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติมจาก FLEGT Asia, EFI จะให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณา และนำส่งอัยเพื่อเตรียมการเจรจา ตามลำดับ
๓. ภาคผนวกที่ยังไม่เริ่มดำเนินการ
- ตัวชี้วัดในการประเมินความพร้อมในการดำเนินการระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (CA) - ยังไม่เริ่มดำเนินการ คาดว่าจะเริ่มหลังจากภาคผนวก THA-TLAS ผ่านความเห็นชอบโดยที่ประชุม NEG แล้ว FLEGT Asia, EFI แจ้งว่าภาคผนวกนี้จะเริ่มดำเนินการเป็นภาคผนวกสุดท้าย
 - หน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินการร่วม (JIC) – ฝ่ายไทยได้ประสานขอร่างไปแล้ว แต่ยังไม่ได้อำตอบ FLEGT Asia, EFI จะช่วยประสานให้ เมื่อได้ร่างแล้วคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ควรพิจารณา หรือ มอบหมายให้มีการพิจารณาเอกสาร เพื่อสรุปนำเข้าการเจรจา
 - รายการที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อบังคับใช้กฎหมายและพัฒนาโครงสร้างองค์กร (PEID) – ภาคผนวกถูกเพิ่มเข้ามาตามความเห็นชอบของคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ เพื่อระบุรายการพัฒนาที่ประเทศไทยจะทำในระยะการดำเนินการ พร้อมระบุระยะเวลาการดำเนินการที่เหมาะสม ที่ผ่าน

การเห็นชอบของทุกภาคส่วน ปัจจุบันยังไม่เริ่มร่าง เพราะยังไม่มีข้อสรุปในประเด็นที่จะระบุในเอกสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของภาคผนวก

นายสกลต์ บุญเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักงานการป่าไม้ต่างประเทศ สนับสนุนให้เร่งรัดการสรุปภาคผนวกโดยเร็ว

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของคณะทำงานกลุ่มย่อย

๓.๒.๑ คณะทำงานกลุ่มย่อยเรื่องการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ (PDI)

นายสิทธิพร รอดไพโรสม เจ้าหน้าทีโครงการ RECOFTC รายงานผลการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการเสวนา

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

มีผู้เข้าร่วม ๗๙ คนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานเหล่านี้ได้ร่วมตรวจสอบร่างภาคผนวก และส่งข้อแก้ไขและข้อเสนอแนะกลับมาแล้ว ในการประชุม ผู้เข้าร่วมได้สรุปปัญหาของการเปิดเผยข้อมูล และแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัญหาการเปิดเผยข้อมูลในปัจจุบัน

๑) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ที่ส่วนกลางไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน
๒) บางหน่วยงานเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนและข้อมูลไม่ตรงกัน
๓) เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจไม่ถูกต้องว่าข้อมูลข่าวสารสาธารณะมีอะไรบ้าง และไม่เข้าใจข้อกำหนดถูกต้อง ข้อมูลบางประเภทควรจัดให้ประชาชนตรวจดูได้ตามกฎหมาย แต่หน่วยงานรัฐกำหนดให้ต้องยื่นคำขอให้เปิดเผย

๔) หน่วยงานรัฐหวงแหนข้อมูลบางประเภทด้วยเหตุผลทางการเมือง
แนวทางแก้ไข

๑) ด้านองค์กร - จัดให้มีกระบวนการเปิดเผยข้อมูลที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และทำตรรกษณ์ข้อมูลข่าวสารตามประเภทที่กฎหมายกำหนด เพื่อลดขั้นตอนการพิจารณา

๒) ด้านบุคลากร - พัฒนาบุคลากรให้เข้าใจถึงหลักการของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร ที่มุ่งเน้นความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ เน้นประโยชน์สาธารณะ โดยยึดหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

๓) ด้านฐานข้อมูล - ควรมีฐานข้อมูลกลาง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานรัฐสามารถเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันได้ และพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

การสัมมนาออนไลน์

การสัมมนาออนไลน์ “สิทธิของประชาชน และหน้าที่ของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ” ผู้เข้าร่วมจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ได้ร่วมสรุปแนวทางเพื่อผลักดันการเปิดเผยข้อมูลเชิงรุก และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามความตั้งใจของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารราชการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ได้ดังนี้

๑) หน่วยงานรัฐควรกำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๒) หน่วยงานรัฐต้องจัดเตรียมระบบเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

๓) หน่วยงานรัฐควรเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างเต็มที่ และให้มีความสะดวกที่สุด

๔) ประชาชนควรสร้างอำนาจต่อรองกับภาครัฐโดยการรวมกลุ่มที่จะสามารถช่วยเรียกร้องสิทธิการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีพลัง

จากนี้ จะมีการปรับปรุงร่างภาคผนวก PDI โดยปรับแก้ไขเนื้อหาตรงตามที่หน่วยงานรัฐได้ส่งข้อแก้ไขมา ทั้งนี้ร่างภาคผนวก PDI จะระบุแนวทางที่เป็นไปตามการปฏิบัติจริงของแต่ละหน่วยงานในปัจจุบัน ถึงแม้การปฏิบัติจะไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารราชการ โดยการพัฒนากการเปิดเผยข้อมูลต่อไปเป็นหน้าที่การตัดสินใจและดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานภายในต่อไป ร่างภาคผนวกฉบับปรับปรุงจะนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ และนำส่ง FLEGT Asia, EFI

นายสกลต์ บุญเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ เห็นว่าภาคผนวกนี้น่าจะนำเข้าการเจรจาได้ ไม่น่าจะมีข้อโต้แย้งอีกมากนัก ส่วนเรื่องปัญหาการเปิดเผยข้อมูลในปัจจุบัน ก็สามารถแก้ไขต่อไปได้ สนับสนุนให้หน่วยงานรัฐจัดทำฐานข้อมูลสาธารณะกลาง และสร้างความเข้าใจกับประชาชนถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒.๒ คณะทำงานกลุ่มย่อยเรื่องการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ (ส.ป.ก.)

นางสาวอัจฉราภรณ์ ไต้ไช้ ผู้ประสานงานโครงการเฟล็กที RECOFTC รายงานความก้าวหน้า ในการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินรัฐ (SCC Public Land) ครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ ล่าสุด ได้มีการหารือ แนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง (SD) สำหรับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก. และแนวทางการตรวจพิสูจน์ “ไม้ที่ปลูกขึ้น”

คณะทำงานกลุ่มย่อยได้สรุปแนวทางการตรวจพิสูจน์ “ไม้ที่ปลูกขึ้น” ดังนี้

๑) แนวทางการตรวจพิสูจน์โดยใช้ลักษณะทางกายภาพ - ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุไม้และความโตของไม้ อย่างไรก็ตามยังไม่ได้ความชัดเจนเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะนำมาใช้ จึงให้ RECOFTC ศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ในการนำวิธีการและระบบที่มีอยู่มาใช้ โดยพิจารณาข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอายุไม้และขนาดความโตของไม้ที่กรมป่าไม้จะส่งให้ประกอบ และให้นำผลการศึกษามานำเสนอให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯหารือต่อ

๒) แนวทางการตรวจพิสูจน์โดยการลงทะเบียนเกษตรกร - ถึงแม้ระบบจะยังไม่มีเก็บข้อมูลแบบแบ่งประเภทระหว่าง “ไม้ที่ปลูกขึ้น” และ “ไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ” คณะทำงานกลุ่มย่อยฯเห็นว่าเป็นระบบที่มีความเป็นไปได้ในการนำมาใช้มากที่สุด เพราะมีผู้ลงทะเบียนอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก และมอบหมายให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้รับผิดชอบหารือเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร และ กรมป่าไม้ รวมไปถึงเรื่องการจัดทำระบบเพื่อจัดเก็บข้อมูลประเภท “ไม้ที่ปลูก” และ “ไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ”

SD สำหรับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก.

- เพิ่มข้อความในแบบหนังสือ SD ข้อ ๒ เป็น “แหล่งที่มาของต้นไม้ที่ปลูกขึ้น” ทั้งใน SD สำหรับซื้อขายเป็นรายต้น/ท่อน และรายน้ำหนักรวม/ปริมาตร
- เพิ่มข้อ ๑.๕.๑ เป็น “การมีหลักฐานแสดงว่าไม้ที่ปลูกขึ้น เช่น หนังสือรับรองการส่งเสริม การปลูกไม้เศรษฐกิจ หรือ ชื่อเอกสารอื่นๆ เพิ่มเติม หลังจากได้ข้อสรุปเรื่องแนวทางการตรวจพิสูจน์แล้ว”

คณะทำงานกลุ่มย่อยฯจะหารือเรื่องคำแนะนำและแบบ SD อีกครั้งก่อนนำเสนอในที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจพิจารณา

นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพานิช ประธานสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด เสนอให้กรมป่าไม้ทบทวนมติเรื่องสถานะไม้ไม่หวงห้ามในที่ดิน ส.ป.ก. ให้ไม้ที่ขึ้นทั้งหมดในที่ดิน ส.ป.ก. ไม่เป็นไม้หวงห้าม ไม่จำกัดว่าจะปลูกหรือขึ้นเองตามธรรมชาติ ด้วยเหตุผลดังนี้ ๑) การตรวจพิสูจน์ทำได้ยากและไม่มี ความชัดเจนเป็นการสร้างภาระให้ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและเจ้าของไม้ ๒) การตรวจพิสูจน์เป็นการสร้างเพิ่มภาระทางเศรษฐกิจ เพราะมีค่าใช้จ่ายสำหรับระบบ และบุคลากร ๓) นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและ

เจ้าของไม้ และ ๔) การใช้ประโยชน์ไม้ประจำถิ่น สอดคล้องกับหลักการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เสนอให้ คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ รวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อปรับแก้มติและส่งให้กรมป่าไม้พิจารณา

นายอมรพงศ์ หิริณวรงค์ กรรมการ สมาคมธุรกิจไม้โตเร็ว สนับสนุนให้แก้ไข ประกาศเรื่องไม้ในที่ดิน ส.ป.ก. เพราะยากแก่การพิสูจน์ และการปล่อยให้ไม้ลุกไม้ขึ้นเอง สอดคล้องกับ หลักการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

ผศ. อธิพิณ ศรีเสาวลักษณ์ นักวิชาการอิสระด้านกฎหมายเห็นด้วยให้แก้ไข เช่นกัน เพราะ ในเมื่อรัฐให้สิทธิใช้ประโยชน์ที่ดิน ส.ป.ก. กับเกษตรกรแล้ว ก็ควรให้สามารถใช้ประโยชน์จาก ไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติได้ด้วย และในความเป็นจริงแล้ว เนื่องจากที่ดิน ส.ป.ก. เป็นที่ดินป่าเสื่อมโทรม ทำให้มีไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นจำนวนน้อย

นายวิจารณ์ แสนสกุล ผู้อำนวยการกองนิติการ กรมป่าไม้ เห็นด้วยกับเหตุผลของ นางปิยะทิพย์ ซึ่งเป็นประเด็นที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยถกเถียง และความเห็นยังคงแบ่ง ออกเป็นสองฝ่ายว่าควรให้สิทธิไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติหรือไม่ ในปัจจุบันกรมป่าไม้เองก็ยังไม่มีการตรวจ พิสูจน์ ขอให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ ส่งข้อเสนอเรื่องการให้สิทธิไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติมาให้กรมป่าไม้ พิจารณาในคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ปี ๒๕๖๕

มติ ที่ประชุมรับทราบ และ

- มอบหมายให้คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC Public Land ทำข้อเสนอแนะ เรื่องการให้สิทธิไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นไม้ไม่หวงห้ามเพื่อยื่นให้กรมป่าไม้พิจารณา
- มอบหมายให้สำนักงานวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ ส่งข้อมูลทาง วิชาการเรื่องการตรวจพิสูจน์ไม้ที่ปลูกขึ้น/ขึ้นเองตามธรรมชาติให้นางสาวอัจฉราภรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การหารือในคณะทำงานกลุ่มย่อยต่อไป และขอให้สำนักงานวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ส่งตัวแทนเข้าร่วมการ ประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อย SCC Public Land ครั้งหน้า

๓.๓ การสังเกตการณ์โดยอิสระ (Independent Monitoring: IM)

นางสาวอัจฉราภรณ์ ได้ชี้แจง รายงานผลการศึกษา “การทบทวนบทบาทและแนวทางการ มีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมไทยต่อการดำเนินการ FLEGT VPA”

รายงานได้ทำการสรุปบทบาทของภาคประชาสังคมในประเทศ VPA อื่น ที่อยู่ในระยะ การดำเนินการแล้ว ได้แก่ แคนเมอรูน กานา อินโดนีเซีย สาธารณรัฐคองโก และเวียดนาม เพื่อเป็นข้อมูลใน การพิจารณาบทบาทของภาคประชาสังคมของประเทศไทย สามารถสรุปบทบาทของภาคประชาสังคมใน ประเทศเหล่านี้ ได้แก่

๑) เวทีหารือภาคประชาสังคม – ในช่วงการดำเนินการ องค์กรภาคประชาสังคมยังคงมีบทบาทในเวทีหารือของ FLEGT VPA อยู่ ประเทศอย่าง อินโดนีเซีย สาธารณรัฐคองโก และกานา มีเวทีหารือที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตามในช่วงการดำเนินการ มักเจอความท้าทายเรื่องเงินทุนสนับสนุนที่น้อยลง

๒) การระบุบทบาทของภาคประชาสังคมในข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ หรือภาคผนวก - ประเทศ VPA อาจเลือกที่จะระบุบทบาทของภาคประชาสังคมลงในข้อตกลงหรือไม่ก็ได้ ในสาธารณรัฐคองโกมีย่อหน้าเฉพาะใน VPA ในขณะที่ VPA ของประเทศกานาไม่มี แต่ภาคประชาสังคมของประเทศกานาก็ยังมีบทบาทที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะในด้านการผลักดันการปฏิรูปกฎระเบียบ

๓) คณะกรรมการดำเนินการข้อตกลงร่วม (Joint Implementation Committee: JIC) – ไม่จำเป็นที่ภาคประชาสังคมจะต้องอยู่ใน JIC แต่ละประเทศอาจให้ภาคประชาสังคมเข้าร่วมอย่างเป็นทางการ หรือเฉพาะกิจก็ได้ ในสาธารณรัฐคองโกและอินโดนีเซียมีภาคประชาสังคมใน JIC อย่างเป็นทางการ ส่วนแคเมอรูนและกานามีภาคประชาสังคมเข้าร่วมแบบเฉพาะกิจ ในแคเมอรูนและอินโดนีเซียความเห็นของภาคประชาสังคมมีอิทธิพลในการปฏิรูปกฎระเบียบ และการพัฒนาระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ แต่ในกานา เวียดนาม และสาธารณรัฐคองโก ภาคประชาสังคมจะไม่มีอิทธิพลใน JIC มากนัก อาจเป็นเพราะกระบวนการพิจารณาที่ลดลงหรือการขาดเงินทุนสนับสนุน แต่ทุกประเทศต่างเห็นว่าภาคประชาสังคมยังคงมีความสำคัญในการผลักดันเรื่องการปฏิรูปกฎระเบียบ และการพัฒนา TLAS แต่อาจจะถูกตั้งมาเป็นคณะทำงานต่างหากจาก JIC ได้ เช่น ในกานาและสาธารณรัฐคองโก

๔) การติดตามตรวจสอบผลกระทบ – ภาคประชาสังคมอาจเป็นผู้ร่วมวางกรอบการติดตามตรวจสอบ เป็นผู้ให้ข้อมูล ทำการศึกษา หรือเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ในกานา แคเมอรูน อินโดนีเซีย และสาธารณรัฐคองโก ภาคประชาสังคมได้ร่วมวางกรอบการติดตามตรวจสอบ และได้เป็นผู้รวบรวมข้อมูลสำหรับการตรวจสอบ

๕) การตรวจสอบป่าไม้ที่เป็นอิสระโดยรัฐบาลนำ หรือมีคำสั่งจากภาครัฐ (GM-IFM) – VPA ของสาธารณรัฐคองโกมีบทบาทเป็น GM-IFM เพื่อติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายและการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของบริษัทเอกชน อย่างไรก็ตามรัฐบาลคองโกจะติดตามเฉพาะมีกรณีละเมิดเท่านั้น ไม่ได้ติดตามผลรายงานทั้งหมด

๖) การตรวจสอบป่าไม้ที่เป็นอิสระที่นำโดยภาคประชาสังคม (CS-IFM) – ในแคเมอรูนและกานามีการทำ CS-IFM ที่เข้มแข็ง ชุมชนให้ความร่วมมือในการรายงานการลักลอบตัดไม้ และหน่วยงานรัฐก็กระตือรือร้นในการติดตามตรวจสอบต่อ การทำ CS-IFM ที่ประสบความสำเร็จจะต้องได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน และเสริมสร้างศักยภาพ

๗) การปฏิรูปภาคการป่าไม้ – องค์กรภาคประชาสังคมใน กานา สาธารณรัฐคองโก แคเมอรูน และอินโดนีเซีย ประสบความสำเร็จในใช้เวที VPA เพื่อผลักดันการปฏิรูปภาคการป่าไม้

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ถึงบทบาทของภาคประชาสังคมใน FLEGT VPA ของไทย

จากการทำแบบสอบถามกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใน FLEGT VPA หรือ REDD+ ประกอบด้วย ๑๘ คนจากองค์กรประชาสังคม ๑๑ คนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ๙ คนจากภาคเอกชน และ ๕ นักวิชาการ ได้ผลดังนี้

๑) การติดตามตรวจสอบผลกระทบแผนปฏิบัติการการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมนูญ มาภิบาล และการค้า (VPA Impact Monitoring) – ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าภาคประชาสังคมสามารถเข้ามาติดตามตรวจสอบในเรื่องต่อไปนี้ การถือครองและสิทธิในที่ดิน ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การดำรงชีพและความยากจน ความรับผิดชอบและความโปร่งใส

๒) การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ – ภาคประชาสังคมสามารถเข้ามามีบทบาทในการเปิดเผยข้อมูลในด้าน ข้อมูลกฎหมาย กฎระเบียบ นโยบาย และประกาศต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองที่ดินและการจัดสรรทรัพยากร ข้อมูลการผลิตและแปรรูปไม้ ข้อมูลการส่งออก ข้อมูลการชำระภาษี และค่าธรรมเนียม และ ข้อมูลความผิดเกี่ยวกับป่าไม้

๓) กลไกการร้องเรียน

๔) เสริมการทำงานของผู้ตรวจสอบที่เป็นอิสระ

๕) การปฏิรูปกฎระเบียบป่าไม้

นางสาวปานจิต ต้นสม ที่ปรึกษา สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที ซี้แจงว่ากลไกการตรวจสอบโดยอิสระ (Independent Audit: IA) และการสังเกตการณ์โดยอิสระ (Independent Monitoring: IM) เป็นกลไกที่แยกออกจากกัน เนื้อหาของ IA ในภาคผนวกที่ ๗ นั้นฝ่ายไทยและอียูได้ตกลงไปแล้วในการประชุม NEG 3 เมื่อเริ่มดำเนินการ IA จะเป็นข้อบังคับทางกฎหมายภายใต้ THA-TLAS ในขณะที่ IM เป็นกลไกที่เสริมขึ้นมา ไม่เป็นข้อบังคับทางกฎหมาย เป็นกลไกที่ภาคประชาสังคมไทยสนใจเข้าร่วม เห็นว่าเป็นประโยชน์ เช่น ภาคประชาสังคมสามารถเข้ามาสนับสนุนในกลไกการร้องเรียน และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ที่ภาครัฐยังขาดศักยภาพได้ ขอสนับสนุนให้ภาครัฐและประชาสังคมหาข้อสรุปร่วมกันถึงบทบาท IM ของภาคประชาสังคม

นายสกลท์ บุญเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ ยินดีที่ภาคประชาสังคมต้องการเข้าร่วมในกลไก IM หากมีการดำเนินการกลไกนี้จะต้องมีการวางกรอบการสนับสนุน โดยเฉพาะเรื่องเงินทุนให้ชัดเจน นอกจากความท้าทายด้านเงินทุนแล้ว ยังมีเรื่องความหวาดระแวงกันระหว่างภาคส่วนด้วย

นายมนตรี โยธารักษ์ กรรมการ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด เห็นว่าในบริบทของประเทศไทยที่ส่วนมากส่งออกไม้ยางพารา ควรมุ่งเน้นไปที่การติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายของภาครัฐและเอกชน

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๔ แผนการใช้เว็บแอปพลิเคชันมือถือสำหรับการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายป่าไม้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจ

นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พานิช ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ แจ้งว่าปัจจุบันแอปพลิเคชันมือถือสำหรับใช้โดยเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ไม้ในพื้นที่เพื่อออกหนังสือรับรอง ๑๘/๑ และ ๑๘/๒ ถูกพัฒนา มีการจัดประชุม และทดสอบการใช้งานแล้ว แต่ยังไม่เริ่มใช้งาน เพราะแอปพลิเคชันปัจจุบันยังอยู่ในรูปแบบของ Android ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ใช้มือถือระบบ IOS ไม่สามารถใช้งานได้ และจะต้องรอให้เว็บแอปพลิเคชันของหนังสือรับรอง ๑๘/๑ และ ๑๘/๒ เริ่มใช้ก่อน ในระบบเว็บแอปพลิเคชันหนังสือรับรองจะรวมระบบ e-tree เข้ามาด้วย

เบื้องต้นได้หารือกับหน่วยงานภายในกรมป่าไม้ ถึงระบบที่ต้องการให้มีการพัฒนาขึ้น ได้มีการเสนอให้พัฒนาโปรแกรมในการตรวจพิสูจน์ชนิดพันธุ์ไม้ คาดว่าสำนักงานวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมป่าไม้ จะหารือร่วมกับ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ต่อไป

นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพานิช ประธานสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด ขอติดตาม เรื่องการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมป่าไม้ กับ กรมส่งเสริมการเกษตร ธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และการยางแห่งประเทศไทย ขอสนับสนุนให้ดำเนินการเรื่องนี้ เพราะหน่วยงานเหล่านี้มีการเก็บข้อมูลอยู่เป็นจำนวนมาก ในกรณีของกรมส่งเสริมการเกษตรมีข้อมูลเกษตรกรกว่า ๗ ล้านครัวเรือนครอบคลุม ๑๘% ของภาคเกษตรกรรม เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมีการตรวจสอบข้อมูลทุกปี หากสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ จะเป็นการอำนวยความสะดวกกรมป่าไม้ เพราะไม่ต้องไปเก็บข้อมูลใหม่ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูลทำระบบเพิ่ม

ที่ประชุมมอบหมายให้กรมป่าไม้ โดย สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จัดประชุมเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล ในวันที่ ๑๓ ธ.ค. กับ กรมส่งเสริมการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในการประชุมให้มีวาระหรือในประเด็น อาทิ ๑) แต่ละหน่วยงานรายงานข้อมูลที่มีอยู่ ๒) แลกเปลี่ยนความต้องการในการเชื่อมโยงข้อมูล ๓) หารือแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูล และนำผลการประชุมมารายงานให้ที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ ครึ่งหน้า

ที่ประชุมมอบหมายให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ รายงานเรื่องแผนการพัฒนาเทคโนโลยี และความก้าวหน้าปัจจุบัน ต่อที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ครึ่งหน้า

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้

- กรมป่าไม้ โดย สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จัดประชุมเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล กับ กรมส่งเสริมการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และนำผลมารายงาน ในการประชุมครั้งหน้า
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ รายงานแผนการพัฒนา เทคโนโลยี และความก้าวหน้าปัจจุบัน ในการประชุมครั้งหน้า

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ ภาคผนวกที่ ๑ ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)

นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย นำเสนอร่าง ภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) ที่คณะทำงานกลุ่มย่อย PS ได้แก้ไข โดยพิจารณาจากความเห็นที่ FLEGT Asia, EFI ส่งมา มีการแก้ไขหลักๆดังต่อไปนี้

- แก้ไข HS code ที่ลงไว้ ๘ หลัก ให้เป็น ๖ หลัก เพื่อให้สอดคล้องจำนวน HS code ที่ใช้ในสากล
 - ตัด HS code ที่เป็นรีไซเคิล และไม้ไฟ ออก เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ FLEGT VPA ของไทยจะไม่ควบคุม
 - ส่วนผลิตภัณฑ์กลุ่มเยื่อไม้บดที่ FLEGT Asia, EFI เสนอให้ตัดให้เหลือ ๔ หลัก ได้ เก็บไว้ ๖ หลักก่อน เป็น ๔๗๐๑๐๐ เพราะเกรงว่าจะครอบคลุมผลิตภัณฑ์มากเกินไป ขอให้ที่ประชุมช่วย พิจารณาว่าควรเป็น ๔ หลัก หรือ ๖ หลัก
 - ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเพิ่มเติมในพิกัดที่ ๙๔๐๖๐๐๙๒ อาคารสำเร็จรูป (ทำด้วย ไม้) ว่าสามารถตัดให้เหลือ ๖ หลักได้หรือไม่ หากตัดจะครอบคลุมเกินขอบเขตอาคาร (ทำด้วยไม้) หรือไม่
- ที่ประชุมเห็นชอบให้คงพิกัดเยื่อไม้บดเป็น ๖ พิกัดตามที่เสนอมา

ที่ประชุมเห็นชอบให้คงพิกัด ๙๔๐๖๐๐๙๒ อาคารสำเร็จรูป (ทำด้วยไม้) เพราะรหัส ๙๒ ตอนท้าย เป็นการระบุเจาะจงว่าใช้วัสดุดิบจากไม้

ในปัจจุบัน กรมศุลกากร อยู่ระหว่างการปรับแก้ HS code ให้สอดคล้องกับ World Customs Organization (WCO) คาดว่าจะเสร็จในปีหน้า ซึ่งอาจกระทบต่อรหัส HS code ในภาคผนวก ขอบเขตผลิตภัณฑ์เช่น อาคารสำเร็จรูป (ทำด้วยไม้) เมื่อภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ได้รับการสรุปโดยฝ่าย ไทยและอยู่ในระดับการเจรจาแล้ว ให้ส่งกรมศุลกากรเพื่อตรวจสอบให้รหัส HS code เป็นปัจจุบัน

เรื่องผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบรีไซเคิล นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา แจ้งว่าจะไปหารือกับ FLEGT Asia, EFI เพื่อให้แน่ใจว่า ในกรณีนี้ที่ผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบรีไซเคิลไม่ถูกระบุอยู่ในภาคผนวก PS จะสามารถใช้หนังสือยืนยันการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล ในการส่งไปอียูได้

สืบเนื่องจากคำถามของนายมนตรี โยธารัศมี กรรมการ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด เรื่องจำนวนพิกัด HS code ในการทำ Free Trade Agreement (FTA) นางสาวสธิรจิต จะนำมาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นางสาวพร้อมพร สกวลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร แจ้งว่า ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียนในระดับ ๘ หลัก ซึ่งประกอบด้วย พิกัดระบบฮาร์โมนิอาเซียนในระดับ ๖ หลัก และเพิ่มตัวเลขหลักที่ ๗ และ ๘ รองรับรายการสินค้าประเภทย่อยอาเซียน และรหัสสถิติต่อท้าย ๓ หลักที่กำหนดให้เฉพาะในแต่ละประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การควบคุมการนำเข้าส่งออก การเก็บข้อมูลเชิงสถิติ เป็นต้น

มติ ที่ประชุมเห็นชอบการปรับแก้ร่าง และให้

- นางสาวรุ่งนภา ส่งร่างที่ปรับแก้แล้วให้ สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที เพื่อส่งให้ FLEGT Asia, EFI ออกความเห็น หากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติมให้นำเข้าพิจารณาในที่ประชุม คณะอนุกรรมการเพื่อเตรียมการรองรับการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้าจากสหภาพยุโรป ครั้งหน้า เพื่อส่งให้อียู เตรียมการเจรจา
- เมื่อมีการสรุปร่างภาคผนวกระหว่างฝ่ายไทยและอียูในระดับการเจรจาแล้ว ให้กรมป่าไม้ส่งร่างให้กรมศุลกากรตรวจสอบให้รหัส HS code เป็นปัจจุบัน

๔.๒ แนวทางการออกหนังสือยืนยันการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล

ที่ประชุมตกลงร่วมกันว่าให้พิจารณาร่างแนวทางในฉบับภาษาอังกฤษก่อนในปัจจุบัน และจะมีการแปลฉบับภาษาไทยในภายหลัง

นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย นำเสนอการแก้ไขร่างแนวทาง “Concept Paper on Guidelines for Confirming the use of Recycled Materials in Certain Products” (แนวทางการออกหนังสือยืนยันการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล) ที่คณะทำงานกลุ่มย่อยขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) พิจารณาปรับแก้จากความเห็นที่ FLEGT Asia, EFI ส่งมา

โดยรวม FLEGT Asia, EFI เห็นด้วยกับเอกสาร และคณะทำงานกลุ่มย่อย PS ได้ปรับแก้ตามที่ FLEGT Asia, EFI เสนอมามากๆ ดังนี้

- แก้อธิบายเอกสารจาก “Concept Paper on Guidelines for the Certification of Recycled Products” เป็น “Concept Paper on Guidelines for Confirming the use of Recycled Materials in Certain Products”

- แก้ไขการใช้คำให้เหมาะสมขึ้น เช่น จากคำว่า “certificate” เป็น “confirmation” จาก “recycled products” เป็น “recycled material” เนื่องจากเป็นการยืนยันการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล มิใช่การยืนยันผลิตภัณฑ์รีไซเคิล

- เพิ่มเชิงอรรถในเอกสาร เพื่ออธิบายความหมายของ “recycled raw material” โดยอธิบาย recycled raw material ว่า “Products made from material that has completed its lifecycle and would otherwise have been disposed of as waste (e.g., recycled paper, products made from waste wood)” แปลเป็นไทยได้ว่า “ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัตถุดิบที่จบอายุการใช้งานแล้ว ที่หากไม่มีการนำมาใช้อีกครั้งจะถูกทิ้งเป็นขยะ เช่น กระดาษรีไซเคิล หรือ ผลิตภัณฑ์จากเศษขยะที่เป็นไม้”

นอกจากนี้ มีคำถามที่ FLEGT Asia, EFI เสนอให้หารือต่อใน JEM 6 คือ ๑) เรื่องการใช้หนังสือรับรองอื่นๆ มาทดแทนผลตรวจพิสูจน์ทางห้องปฏิบัติการ ซึ่ง FLEGT Asia, EFI ยังไม่ชัดเจนว่าจะสามารถเข้ามาทดแทนได้อย่างไร ๒) เรื่องการให้อำนาจองค์กรเอกชนที่สาม เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นผู้ออกเอกสารยืนยัน และ ๓) เรื่องวิธีการประสานข้อมูลกับ Competent Authority (CA) ของประเทศสมาชิกอื่นๆ เนื่องจากโดยปกติ CA จะประสานกับผู้ที่มีอำนาจออกหนังสือรับรอง FLEGT เท่านั้น แต่ในร่างแนวคิดระบุว่า ให้ CA ประสานมายังองค์กรเอกชนที่ออกเอกสารยืนยัน

ที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มคำว่า “document” ท้าย “certification” ในเอกสารแนวทาง เพื่อให้รูปคำสมบูรณ์ขึ้น

สืบเนื่องจากประเด็นข้อสงสัยในนิยาม “recycled material” ของ EUTR และความเกี่ยวเนื่องกับการหารือเรื่องไม้เก่าของไทย นางสาวสมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง ชี้แจงว่า EUTR ยกเว้นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัตถุดิบรีไซเคิล โดยให้นิยามวัตถุดิบรีไซเคิลไว้ว่า เป็น วัตถุดิบไม้ที่จบอายุการใช้งานแล้ว (life-cycle) ซึ่งรวมถึง ไม้ที่ได้จากอาคารที่รื้อถอน (retrieved from dismantled building) จะเห็นว่า EUTR ไม่ควบคุมไม้เก่า แต่เป็นการตัดสินใจของฝ่ายไทยที่จะรวมไม้เก่าเข้ามา

นายปรเมศวร์ พายัพสถาน ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการฯ สมาคมไม้เก่า ชี้แจงว่า ไม้เก่าต้องถูกควบคุมใน FLEGT VPA ของไทย เพราะไม้เก่าถือเป็นแหล่งที่มาหนึ่งของไม้ตามกฎหมายของไทย

มติ ที่ประชุมเห็นชอบการปรับแก้ และให้นางสาวรุ่งนภา ส่งร่างที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมแล้วให้สำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟลิกที เพื่อส่งให้ FLEGT Asia, EFI ออก

ความเห็น ในการพิจารณาร่างปัจจุบัน ให้พิจารณาฉบับภาษาอังกฤษ และจะมีการแปลฉบับภาษาไทยในภายหลัง

๔.๓ ร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า

ร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า

นางสาวชนกพร สุমনะเศรษฐกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำเสนอแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เก่า โดยมีเนื้อหาโดยย่อครอบคลุมหัวข้อดังนี้

๑. บทนำ

๒. นิยามของคำว่า “ไม้เก่า” และ “ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า” – แบ่งออกเป็น ๑) ไม้เก่าภายในประเทศ ให้ยึดตามนิยามที่ระบุในมาตรา ๔ (๔) และมาตรา ๓๙ (ตรี) แห่ง พ.ร.บ. ป่าไม้ ที่ให้นิยามว่า ไม้เก่า คือ ไม้ที่ได้จากสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งของเครื่องใช้ โดยมีอายุมาไม่น้อยกว่า ๕ ปีสำหรับไม้อื่น และ ๑๐ ปีสำหรับไม้สัก ๒) ไม้เก่านำเข้า ให้ยึดตามนิยามของประเทศต้นทาง โดยให้มีสถานะเป็นไม้เก่า ถึงแม้จะไม่ตรงกับข้อกำหนดไม้เก่าของกฎหมายไทย ๓) ไม้ที่ไม่ถือเป็นไม้เก่า คือ ไม้ท่อนหรือไม้แปรรูป ที่ไม่เคยผ่านการใช้งาน

๓. ขอบเขตการควบคุม – ระบุประเภทผู้ประกอบการ คือ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม้ ผู้ประกอบการนำเข้าไม้ ผู้ประกอบการแปรรูปไม้ และผู้ประกอบการค้าและส่งออกไม้เก่า และประเภท ไม้เก่า คือ ไม้เก่าภายในประเทศ ไม้เก่านำเข้า ไม้เก่าที่ได้มาจากการขายทอดตลาดตามคำพิพากษาของศาล และ ไม้ของกลางที่ได้มาจากการกระทำความผิด

๔. การรับรองและตรวจพิสูจน์ไม้เก่า – อธิบายประเภทการรับรองและตรวจพิสูจน์ โดยแบ่งออกเป็น มาตรการตามกฎหมายที่ กรมป่าไม้ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กรมวิชาการ เกษตร และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด และมาตรการภาคสมัครใจ คือ ๑) การตรวจรับรองโดยหน่วยงานเอกชน เช่น หน่วยงานในประเทศ อย่าง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหน่วยงาน ต่างชาติ เช่น Forest Stewardship Council (FSC) และ ๒) การสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ ด้วยตนเอง (SD)

๕. กระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เก่า – โดย อธิบายการควบคุมตั้งแต่

๑) แหล่งที่มาของไม้ สำหรับไม้เก่าภายในประเทศ และไม้เก่านำเข้า อ้างอิงจากกฎหมายปัจจุบัน และเรื่องการทำ due diligence สำหรับไม้เก่านำเข้า

๒) การนำเคลื่อนที่ไม้เก่า อ้างอิงจากกฎหมายปัจจุบันที่มีการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้เก่าที่มีชื่อชนิดตรงกับไม้หวงห้ามออกนอกเขตจังหวัด และไม้แก่นำเข้าที่ต้องดำเนินการออกใบเบิกทางเมื่อนำเคลื่อนออกจากศุลกากร มีการระบุข้อเสนอแนะให้ใช้ SD สำหรับการนำเคลื่อนที่ที่ไม่ควบคุมในปัจจุบัน คือ การนำเคลื่อนที่ไม้ภายในจังหวัด และการนำเคลื่อนที่ที่ไม่มีชื่อชนิดเป็นไม้หวงห้ามออกนอกจังหวัด

๓) การแปรรูปไม้เก่า อ้างอิงตามกฎหมายปัจจุบันที่ต้องมีการขออนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ มีข้อเสนอแนะเรื่องการจัดทำบัญชีไม้เก่า ทั้งสำหรับที่แปรรูปแบบผสมไม้ใหม่และไม้เก่า และแปรรูปไม้เก่าอย่างเดียว รวมไปถึงเสนอให้การจัดทำหนังสือกำกับไม้แปรรูปและสิ่งประดิษฐ์ ครอบคลุมไม้เก่าอย่างเดียว และที่ผสมไม้เก่าและไม้ใหม่ หากมีการผสม ควรแจกแจงการใช้วัตถุดิบระหว่างไม้เก่า และไม้ใหม่ด้วย

๔) โรงค้าไม้เก่า อ้างอิงตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

๕) โรงค้าสิ่งประดิษฐ์ อ้างอิงตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

๖) การส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ อ้างอิงตามกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์

๗) การขอหนังสือรับรองไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เพื่อการส่งออก อ้างอิงตามระเบียบของกรมป่าไม้ ในเรื่องการออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อการค้าและการส่งออก (๑๘/๒)

๘) การนำไม้หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากไม้เก่าผ่านราชอาณาจักรไทย อ้างอิงตามกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์

๙) การนำไม้ที่นำเข้ากลับออกไปต่างประเทศ (re-export) อ้างอิงจากมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะของที่ประชุม

นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพานิช ประธานสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด มีข้อเสนอแนะใน ๒ ประเด็น

๑) ไม่ควรแยกเรื่อง การขายทอดตลาด ออกมาจากการซื้อ-ขายไม้เก่าอื่น เพราะเห็นว่า หากมีการขายทอดตลาด ก็จะต้องเข้าสู่กระบวนการเช่นเดียวกับไม้เก่าอื่นๆ

๒) ควรนำเรื่อง การตรวจรับรองโดยหน่วยงานเอกชน ออก เพราะไม่เกี่ยวข้องกับการจัดทำระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (THA-TLAS) ภายใต้ FLEGT VPA นอกจากนั้นแล้ว

อียูยังไม่ยอมรับให้สถานะของหนังสือรับรองออกโดยหน่วยงานเอกชน เทียบเท่ากับหนังสือรับรอง THA-TLAS/FLEGT

นายเมทธิ สีมันตร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ ขอให้ปรับแก้ใน ๒ ส่วนดังนี้

๑) ในข้อ ๔.๒ มาตรการรับรองภาคสมัครใจ ให้ตัดเรื่องการออกหนังสือรับรองไม้ตาม ๑๘/๑ ๑๘/๒ และ ๑๘/๓ ออกเนื่องจากหนังสือรับรองเหล่านี้ไม่ครอบคลุมไม้เก่า ครอบคลุมเพียงไม้จากที่ดินเอกชน และที่ดินรัฐตามประกาศ เท่านั้น

๒) ในข้อ ๕.๖.๒ การขอหนังสือรับรองไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เพื่อการส่งออก ให้แก้ไขกระบวนการขอออกหนังสือรับรองให้ถูกต้อง เป็น ให้ผู้ส่งออกขอหนังสือรับรอง THA-TLAS/FLEGT ก่อนจึงไปขอออกหนังสืออนุญาตจากกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อสรุปที่คณะกรรมการ FLEGT VPA ของไทยสรุปไป นอกจากนี้ ควรเขียนให้ชัดเจนว่า ใบอนุญาตส่งออกไม้และไม้แปรรูปออกนอกราชอาณาจักรของกรมการค้าต่างประเทศ ไม่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์จากไม้

นางสาวพร้อมพร สุกุลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร ขอให้ปรับแก้คำอธิบายขั้นตอนของกรมศุลกากร ในร่างปัจจุบันมีการระบุขั้นตอนโดยละเอียด แต่กฎหมายและระเบียบ ของกรมศุลกากร มีขั้นตอนรายละเอียดที่ไม่ได้ปรากฏในร่างอย่างครบถ้วน และมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ การระบุรายละเอียดที่ไม่ครบถ้วนอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน จึงไม่ควรระบุขั้นตอนลงไปโดยละเอียด ควรเขียนไปในทิศทางว่า “เป็นไปตามที่กฎหมาย หรือ ระเบียบตามที่กรมศุลกากรกำหนด” นอกจากนี้กรมศุลกากรไม่ได้รับรองและตรวจพิสูจน์ไม้เก่า เพียงแต่ตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรเอกสารใบขน สินค้าต้องห้ามต้องจำกัด ว่าสอดคล้องกับของที่นำเข้ามาหรือไม่ เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่สามารถรับรองหรือพิสูจน์ได้ว่าเป็นไม้เก่าหรือไม่นางสาวภาวิณี ชพานนท์ นักวิชาการพาณิชยชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ ขอให้ตัด กรมการค้าต่างประเทศออกจากรายชื่อหน่วยงานที่จะร่วมตรวจรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของไม้เก่าในข้อ “๔.๑ มาตรการรับรองตามกฎหมาย” เนื่องจาก (๑) กรมฯ ไม่ได้มีการตรวจสอบไม้ในขั้นตอนก่อนออกใบอนุญาตส่งออก และใบอนุญาตส่งออกไม่ควรอยู่ภายใต้ข้อ ๔.๑ มาตรการรับรองฯ และ (๒) กรมฯ ไม่ได้มีการตรวจสอบไม้ในขั้นตอนก่อนออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และหนังสือรับรองดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองว่าสินค้านี้มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย ไม่ได้รับรองว่าสินค้านี้ที่มาถูกต้องตามกฎหมายนายมนตรี โยธาวัชรกุล กรรมการ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน จำกัด และนายเมทธิ ขอให้ตัดข้อ ๕.๖.๓ การนำไม้หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากไม้ผ่านราชอาณาจักรไทย ออกเนื่องจากไม้เหล่านี้ไม่เข้ามาในห่วงโซ่อุปทานไม้ของประเทศไทยอยู่แล้ว

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก เห็นว่าร่างแนวทางปัจจุบันอธิบายห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดของไม้เก่าได้อย่างละเอียด และเป็นประโยชน์อย่างมากในการหารือ ขอเสนอแนะให้เพิ่มส่วนที่ชี้แจงช่องว่างของห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าในปัจจุบัน และขอเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาช่องว่างให้ชัดเจน เพื่อให้สะดวกต่อการหารือต่อไป ชี้แจงเพิ่มว่าแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้เก่า เมื่อสรุปแล้ว จะถูกรวมเข้าไปในภาคผนวกที่ ๖ การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย เพราะฉะนั้นหากมีจุดใดที่ภาคผนวกที่ ๖ ครอบคลุมอยู่แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเขียนมาในแนวทางของไม้เก่าโดยละเอียด

นางสาวสมฤดี นิโครพัฒน์ยิ่งยง FLEGT Facilitator, EU FLEGT Asia, EFI เห็นว่ารวบรวมข้อมูลออกมาได้อย่างละเอียดดี แต่ออกไปในทิศทางการศึกษามากกว่าที่จะใช้เป็นเอกสารในการหารือ ปัจจุบันเอกสารยังไม่ระบุข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าให้ชัดเจน ที่ประชุมก็ยังไม่ทราบข้อเสนอแนะทำให้ไม่สามารถพิจารณาได้อย่างถ่องแท้ หากฝ่ายไทยยังไม่เข้าใจในข้อเสนอแนะและเนื้อหาของร่างอย่างชัดเจน ทางฝ่ายอียูก็จะไม่เข้าใจมากขึ้นไปอีก ขอแนะนำให้ ๑) หน่วยงานรัฐร่วมตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของร่าง ๒) เพิ่มตารางข้อเสนอแนะที่ต้องการให้ชัดเจน และให้หน่วยงานรัฐร่วมพิจารณาว่าเห็นด้วยกับข้อเสนอหรือไม่

นายสกลท์ บุญเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ เห็นด้วยว่าควรจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขช่องว่างห่วงโซ่อุปทานของไม้เก่ามาให้ชัดเจนเพื่อนำไปหารือกับฝ่ายอียู และให้เก็บเอกสารที่นำเสนอไปไว้เพื่อการหารือภายใน เพราะมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการควบคุมไม้เก่าในประเทศ ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศไทย แต่ในกรณีที่ส่งออกป้ออียู อาจให้ไม้เก่ามาอยู่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์รีไซเคิลได้ เพราะสอดคล้องกับ EUTR และอาจใช้แนวทางการออกเอกสารยืนยันที่คณะทำงานกลุ่มย่อยขอบเขตผลิตภัณฑ์พัฒนาขึ้นในการส่งออกป้ออียู

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แนะนำให้ในการระบุข้อเสนอแนะในร่างแนวทางที่จะพัฒนาต่อจุดประเด็นหลักคือ ๑) การสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง สำหรับการนำเคลื่อนภายในจังหวัด ๒) การตรวจพิสูจน์ไม้เก่าโดยโรงงาน และ ๓) การจัดทำบัญชีไม้เก่าโดยโรงงาน

ที่ประชุมมีมติให้ คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าจัดทำแนวทางต่อโดยระบุข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขช่องว่างห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าให้ชัดเจน เพื่อการหารือกับฝ่ายอียู และให้สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กทีที ส่งร่างแนวทางที่นำเสนอไปให้คณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจพิจารณาความถูกต้อง เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลในการหารือภายใน

แนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง สำหรับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ (ไม้เก่า) เพื่อเคลื่อนย้ายภายในเขตจังหวัด

นายปรเมศวร์ พายัพสถาน ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการฯ สมาคมไม้เก่า นำเสนอ (ตัวอย่าง) หนังสือแสดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง (SD) สำหรับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ (ไม้เก่า) เพื่อเคลื่อนย้ายภายในเขตจังหวัด และคำแนะนำการจัดทำ SD ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเพื่อส่งให้กรมป่าไม้เข้าไปประกาศเป็นวิธีการภาคสมัครใจเหมือน SD ประเภทอื่นๆ และนำไปรวมเข้ากับแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า

ข้อเสนอแนะของที่ประชุม

ที่ประชุมเสนอแนะให้เพิ่มส่วนที่ให้ผู้ทำเอกสารลงข้อมูล การได้มาของไม้เก่า ใน (ตัวอย่าง) SD โดยให้ระบุข้อมูล วันที่ซื้อ จำนวนไม้ที่ซื้อ ข้อมูลผู้ขาย และ เลขที่เอกสารการซื้อขาย เช่น ใบเสร็จ หรือ ให้เพิ่มส่วนที่ใส่เลขที่เอกสารซื้อขาย เพื่อให้เชื่อมโยงกับเอกสารซื้อขายที่จะแนบไปกับ SD

มติ ที่ประชุมมีมติให้

- สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที เวียนร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า ที่นำเสนอไป ให้คณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ พิจารณาความถูกต้อง โดยจะเก็บเอกสารนี้ไว้เพื่อเป็นข้อมูลการหารือภายใน
- คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ปรับแก้ร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า และผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า ให้กระชับขึ้น โดยให้ระบุข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขช่องว่างห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าให้ชัดเจน เพื่อนำไปเจรจากับฝ่ายอียู
- คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ปรับปรุงตัวอย่างหนังสือ SD และคำแนะนำ สำหรับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ (ไม้เก่า) เพื่อเคลื่อนย้ายภายในเขตจังหวัด โดยพิจารณาปรับแก้จากข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๔.๔ ร่างเอกสารแนวคิดในการควบคุมการนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ของไม้

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ นำเสนอการแก้ไขร่างเอกสารแนวคิดในการควบคุมการนำเข้าไม้และผลิตภัณฑ์ของไม้ (IC) ที่คณะทำงานกลุ่มย่อย IC พิจารณาจากประเด็นที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นที่มีการปรับแก้ในร่างเอกสาร

- การพิจารณากำหนดชนิดพันธุ์ที่มีความเสี่ยงโดยคณะกรรมการดำเนินการร่วม (JIC) – จากเดิมที่จำกัดรายชื่อหน่วยงานที่ JIC สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลได้ แก้ให้ JIC สามารถใช้แหล่งข้อมูลได้อย่างหลากหลาย โดยระบุว่า “ชนิดพันธุ์อื่นใด ซึ่ง JIC พิจารณากำหนดขึ้นเพิ่มเติม ตามที่เสนอโดยสหภาพยุโรปหรือประเทศไทย หรือโดยอาศัยข้อมูลจากองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง”

- เกณฑ์การพิจารณาประเทศที่ใช้กรอบการดำเนินงาน due diligence ที่ประเทศ จะให้การยอมรับว่าเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย - จากเดิมที่ยังไม่ได้สรุปเรื่องเกณฑ์การพิจารณา ปัจจุบันสรุปให้พัฒนาเกณฑ์ที่จะกำหนดใน THA-TLAS ให้สอดคล้องกับ EUTR โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ๑) เป็นประเทศที่มี due diligence สำหรับการนำเข้าไม้ เป็นมาตรการบังคับ ๒) due diligence ครอบคลุมการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายในด้านสิทธิการตัดโค่นไม้ การปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับการตัดโค่นไม้ กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและเยียวยาผลกระทบจากการตัดโค่นไม้ การ ปฏิบัติตามข้อกำหนดการค้าและศุลกากร การชำระเงินใดๆที่เกี่ยวข้อง ๓) due diligence ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน รวบรวมเอกสาร ประเมินความเสี่ยง และบรรเทาความเสี่ยง ๓) มีผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจประเมิน กระบวนการ due diligence และ ๔) มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้นำเข้าและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ สามารถนำ due diligence ไปใช้งานได้จริง

- เกณฑ์การพิจารณาประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย - จากเดิมระบุไว้ว่า ประเทศไทยจะนำตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาลมาใช้ ในร่างปัจจุบันจะระบุเกณฑ์ที่พัฒนามาจากต้นแบบ ของประเทศเวียดนาม เป็นเกณฑ์แบบผสม คือ ประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อยจะต้อง ๑) มีตัวชี้วัดด้าน ประสิทธิภาพของรัฐบาลตามตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาลของภาครัฐระดับโลกจัดทำขึ้นโดยธนาคารโลกในระดับ ๐-๒.๕ และ ๒) เป็นประเทศที่ได้ที่มีการนำ CITES ไปปฏิบัติในระดับ I หรือ ๓) เป็นประเทศที่มีข้อตกลงทวิ ภาคีด้านความถูกต้องตามกฎหมายของไม้กับประเทศไทย

- การพิจารณาและประกาศรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย - เดิมยังไม่ ได้กำหนดว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้ประกาศ ปัจจุบันกำหนดให้กรมป่าไม้เป็นผู้ประกาศ โดยจะพิจารณา รายชื่อร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการทบทวนรายชื่อทุกปี

- ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลกระบวนการ due diligence - เดิมระบุใน เอกสารเรื่องระยะเวลาการประเมินไว้ ปัจจุบันให้ตัดออก โดยระยะเวลาจะถูกระบุอยู่ในคู่มือ/แนวทาง ปฏิบัติงาน ที่จะต้องพัฒนาขึ้นในอนาคต

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งว่า หากร่างผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมนี้ จะนำส่งให้ FLEGT Asia, EFI ออกความเห็น และหากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติม จะเริ่มทำการรวมร่างแนวคิดเข้าไปใน ภาคนวาระฉบับปรับปรุงประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (THA-TLAS) และภาคนวาระควบคุม ห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (SCC)

ข้อแก้ไขเพิ่มเติมจากที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้ปรับแก้ข้อ ๕.๒.๓ แหล่งกำเนิดของไม้ ในส่วน เจื่อนไซประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย

ให้เลื่อน (ก) และ (ข) ใน (๒) ขึ้นมาเป็น (๓) เพื่อสื่อความว่าประเทศที่มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย คือประเทศที่เป็นไปตามเงื่อนไขของ (๒) เกณฑ์ธรรมาภิบาล และระดับการนำ CITES ไปปฏิบัติ

หรือเป็นไปตามเงื่อนไข (๓) โดยเป็นประเทศไทยที่มีข้อตกลงทวิภาคีเกี่ยวกับความถูกต้องตามกฎหมายของไม้กับประเทศดังกล่าว หรือ เป็นประเทศที่มีแผน (scheme) การรับรองไม้ตามกฎหมายระดับชาติที่ประเทศไทยให้การยอมรับ และแก้คำว่า “ข้อตกลงทวิภาคี” ในย่อหน้าดังกล่าว เป็น “ข้อตกลงพหุภาคี” เพื่อให้ครอบคลุมข้อตกลงพหุภาคีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การหาหรือเรื่องกฎหมาย และ บทลงโทษ

นางสาวสมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง FLEGT Facilitator, EU FLEGT Asia, EFI ให้ข้อสังเกตต่อบทลงโทษที่ในร่างเอกสาร ที่ระบุว่า หากผู้นำเข้าไม่สามารถสำแดงการ due diligence ฉบับสมบูรณ์ต่อศุลกากรได้ ผู้นำเข้าจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทตาม พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ของกระทรวงพาณิชย์ และต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตาม พ.ร.บ. ศุลกากร เห็นว่าบทลงโทษดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักการที่ว่า บทลงโทษต้องมีสัดส่วนเหมาะสมกับความผิด ขอให้คณะทำงานพิจารณาว่าจะต้องเพิ่มลงไปในเรื่องแนวคิดหรือไม่ว่าจะต้องมีการพัฒนาบทลงโทษต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามหลักการสัดส่วนความผิด

นางสาวภาวิณี ชพานนท์ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ และนางสาวพร้อมพร สุกุลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร ยืนยันว่าหากจะใช้ พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร และ พ.ร.บ. ศุลกากร จะต้องยึดตามกฎหมายที่ระบุใน พ.ร.บ. นั้น หากจะพัฒนาบทลงโทษขึ้นมาใหม่ จะต้องไปแก้ที่ พ.ร.บ. ซึ่งคงไม่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม ความผิดจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสินค้ามาถึงไทยแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ นางสาวพร้อมพร แจ้งว่าบทลงโทษที่ระบุไว้ในร่างแนวคิดเป็นบทลงโทษอย่างสูง ซึ่งบทลงโทษจะอยู่ในระดับใดนั้น จะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งว่า ประเด็นเรื่องกฎหมายและบทลงโทษ เคยได้ข้อสรุปไปแล้วว่า พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร เป็นกฎหมายเดียวที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่สามารถนำมาใช้เพื่อเริ่มดำเนินการหนังสือรับรอง FLEGT ในอนาคตอาจมีการปรับปรุง พ.ร.บ. ป่าไม้ ให้ครอบคลุมเรื่องการควบคุมการนำเข้าไม้ ซึ่งจะสามารถพัฒนาบทลงโทษได้ตามหลักการที่ตั้งใจ แต่ในระยะแรกสรุปให้ใช้ พ.ร.บ. พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ไปก่อน เพราะการแก้ไข พ.ร.บ. ป่าไม้ จะไม่ทันต่อการดำเนินการหนังสือรับรอง FLEGT ทั้งนี้จากการหารือกับ ผู้นำเข้ามีความเข้าใจต่อบทลงโทษ และไม่ติดขัดใด

นางสาวสมฤดี ยังคงเห็นว่า บทลงโทษถึงขั้นจำคุกกรณีไม่สามารถสำแดง due diligence ฉบับสมบูรณ์ได้ ไม่เป็นไปตามหลักการบทลงโทษที่เป็นสัดส่วนกับความผิด เห็นว่าการที่สินค้าเข้ามาในประเทศไทยไม่ได้ ก็ถือว่าเป็นบทลงโทษแล้ว อย่างไรก็ตามหากผู้ประกอบการไม่ติดขัดกับบทลงโทษ ตนก็ไม่ติดขัดเช่นกัน

นางสาวปานจิต ตันสม ที่ปรึกษา สำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟล็กที แจ้งให้ที่ประชุม ทราบว่า ประเด็นเรื่องบทลงโทษและกฎหมาย ถูกบรรจุอยู่ในประเด็นคงค้างที่ต้องมีการหารือต่อไปแล้ว

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งว่าในการทำงานลำดับถัดไปหลังจากที่ร่างแนวคิดถูกสรุปแล้ว จะนำเนื้อหาหารือเข้าไปใน ภาคผนวกระบบปรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (THA-TLAS) และภาคผนวกการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (SCC) จากนั้นจะมีการจัดทำรายงานสรุป เจริญนโยบาย (Policy Brief)

มติ ที่ประชุมเห็นชอบการปรับแก้ และให้นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ส่งร่างที่ปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะของที่ประชุมแล้วให้สำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟล็กที เพื่อส่งให้ FLEGT Asia, EFI ออก ความเห็น หากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติม นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ จะเริ่มรวมเนื้อหาเข้าในภาคผนวก THA-TLAS

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๕.๑ นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๔ จะ จัดขึ้นวันที่ ๒๐ ธ.ค. เวลา ๐๙:๓๐-๑๗:๐๐ น. กำหนดการเบื้องต้นคือ ๑) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ รายงานแผนการพัฒนาเทคโนโลยีและความก้าวหน้าปัจจุบัน ๒) สำนักเศรษฐกิจการ ป่าไม้ กรมป่าไม้ รายงานผลการประชุมการเชื่อมโยงข้อมูล ๓) พิจารณาภาคผนวกการเปิดเผยข้อมูลต่อ สาธารณะ (PDI) ๔) พิจารณาแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า สำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟล็กที จะส่งกำหนดการที่แน่นอนไปพร้อมกับหนังสือเชิญต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไป

๑. กรมป่าไม้โดยสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้จัดประชุมวันที่ ๑๓ ธ.ค. เพื่อหารือเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล กับ กรมส่งเสริมการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และนำมา ผลมารายงานในที่ประชุมครั้งหน้า
๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ นำเสนอแผนงานการพัฒนาเทคโนโลยีและ ความก้าวหน้าปัจจุบัน ในที่ประชุมครั้งหน้า

๓. นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจ ส่งร่างภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ และร่างแนวทางการออกเอกสารยืนยันวัตถุประสงค์ปรีไซเคิล ให้สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที เพื่อส่งต่อให้ FLEGT Asia, EFI ออกความเห็น หากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติมให้นำเข้าที่ประชุม คณะอนุกรรมการเพื่อเตรียมการรองรับการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้าจากสหภาพยุโรป ครึ่งหน้าพิจารณา
๔. คณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินรัฐ พัฒนาแนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง สำหรับที่ดิน ส.ป.ก. และหารือเรื่องแนวทางการตรวจพิสูจน์ “ไม้ที่ปลูกขึ้น” ต่อ โดยให้สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ ส่งข้อมูลเชิงวิชาการเรื่องเกณฑ์การตรวจพิสูจน์ให้ RECOFTC ล่วงหน้าเพื่อเตรียมเนื้อหาการประชุม และให้สำนักวิจัยฯ เข้าร่วมประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยฯ ครึ่งหน้าด้วย
๕. คณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินรัฐ จัดทำข้อเสนอแนะเรื่องการให้สิทธิ์ไม้เป็นไม้หวงห้ามกับไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติบนที่ดิน ส.ป.ก. เพื่อเสนอให้กรมป่าไม้พิจารณา
๖. สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที ส่งร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่า ให้คณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้เก็บเอกสารดังกล่าวไว้ใช้เป็นข้อมูลในการหารือภายใน
๗. คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ปรับแก้ร่างแนวทางการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า ให้กระชับขึ้น โดยให้ระบุข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงช่องว่างห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าให้ชัดเจน เพื่อการเจรจากับฝ่ายอียู พร้อมทั้งพิจารณาปรับแก้ร่างตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม
๘. คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ปรับแก้แนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง สำหรับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ (ไม้เก่า) เพื่อเคลื่อนย้ายภายในเขตจังหวัด โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของที่ประชุม
๙. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก ส่งร่างแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้ให้ TEFSO เพื่อส่งให้ FLEGT Asia, EFI ออกความเห็น หากไม่มีแก้ไขเพิ่มเติม นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ จะเริ่มรวมเนื้อหาเข้ากับร่างภาคผนวกระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (THA-TLAS)

นางสาวทิพย์รัตน์ ลิ้มสายสุข

ผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการ

สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที

ผู้จัดรายงานการประชุม